

Кваліфікація злочину за об'єктом та предметом злочину

Завдання

1. Ломакін вирішив викрасти зі стоянки автомобіль ВАЗ-2108. Власнику, який знаходився в автомобілі, під час викрадення було заподіяно тяжкі тілесні ушкодження. *Як необхідно кваліфікувати дії Ломакіна? Визначте об'єкт злочину, вчиненого Ломакіним. До якої ознаки складу злочину відноситься автомобіль?*

2. Полухович та Васін викрали гладкоствольну мисливську рушницю та боеприпаси до неї. *Кваліфікуйте дії винних. Визначте об'єкт та предмет даного складу злочину. Варіант: Полухович та Васін викрали Пістолет Макарова та боеприпаси до нього. Чи зміниться кваліфікація?*

3. Повертаючись додому близько 22 години вечора, Сафронов зустрів своїх знайомих Ільченка та Карася, які перебували в нетверезому стані. Останні попросили Сафронова, щоб він дав їм 100 гривень. Однак Сафронов відмовив, мотивуючи тим, що в нього при собі лише 6 гривень на проїзд. Тоді Карась, розгнівавшись, вдарив його пустою пляшкою від горілки по голові, в результаті чого Сафронов втратив свідомість, і разом з Ільченком пішли геть.

Визначте об'єкт складу злочину, який вбачається в діях Ільченка та Карася. Проаналізуйте механізм заподіяння шкоди об'єкту злочину.

4. Бармен кафе «Лілея» Козлов під час робочого дня виготовив копію ключів від дверей каси. В кінці робочого дня він сховався в приміщенні туалету та дочекавшись поки всі пішли, проник у приміщення каси, відімкнув сейф і забрав суму грошей у розмірі 45450 гривень. Після чого зник з місця злочину.

Визначте відмінність засобу вчинення злочину від предмету. Встановіть об'єкт, предмет та засоби складу злочину, який вбачається в діях Козлова.

5. Бондаренко, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, проник у кімнату гуртожитку, де проживала Карпова, де з застосуванням фізичного насильства здійснив з нею статевий акт, заподіявши їй при цьому легкі тілесні ушкодження з короткочасним розладом здоров'я.

Ознайомившись зі ст. 152 КК, визначте об'єкт злочину (основний і додатковий), вчиненого Бондаренком.

Кваліфікація злочину за ознаками об'єктивної сторони злочину

Завдання

1. Абрамов та Ізмайлов, перебуваючи в стані сп'яніння, із хуліганських спонукань побили Зубкова кулаками й ногами, заподіявши йому перелом кісток носа з розривом хряща (середньої тяжкості тілесні ушкодження) і численні синці обличчя й тулуба. Від гострого недокрів'я, спричиненого тривалою і значною носовою кровотечею внаслідок захворювання крові – порушення її згортання (гемофілія), Зубков помер.

Чи є причинний зв'язок між діями Абрамова та Ізмайлова і смертю Зубкова?

2. Гуров, Маркін та Кротов вирішили вчиняти напади на громадян та грабувати їх. З метою залякування потерпілих та полегшення вчинення злочину вони придбали газиво-

дробовий пістолет, яким погрожували потерпілим, при кожному нападі. Одного разу, під час вчинення нападу на Скорика, Гуров вистрелив йому в обличчя, чим спричинив тяжкі тілесні ушкодження. Через деякий час Гуров, Маркін та Кротов були затримані працівниками міліції та притягнуті до відповідальності за ч. 4 ст. 187 КК У країни.

Чи правильно були притягнуті до відповідальності Гуров, Маркін та Кротов? Охарактеризуйте ознаки об'єктивної сторони вчинених злочинів.

3. Сторож магазину Богущкий ввечері повертався додому із зарядженою рушницею. Проходячи повз двір Покотило, він почув крик жінки, а підійшовши ближче, побачив, що п'яний Мельник намагається побити Покотило. Щоб не допустити цього, Богущкий вирішив вистрілити вгору. Мельник, побачивши Богущкого, кинувся до нього і несподівано ударив його ногою в живіт. Від удару Богущкий впав на землю, мимоволі натиснувши на спусковий гачок рушниці. Стався постріл, яким Мельника було вбито.

Чи є причинний зв'язок діями Богущкого і смертю Мельника?

4. Іванов, повертаючись з полювання у нетверезому стані, зустрівся на вулиці з групою п'яних чоловіків. Один з них — Антонов, з яким Іванов був у неприязних стосунках, у грубій формі почав насміхатися над Івановим. Останній, відійшовши на 10 м від Антонова, зняв рушницю і двічі вистрілив у нього. Від поранення Антонов помер на місці, а двом чоловікам, які стояли КК України. *Кваліфікуйте дії винного. Визначте спосіб вчинення вбивства? Чи потрібна кваліфікація ще й за ст. 125 КК України?*

Кваліфікація злочину за ознаками суб'єктивної сторони злочину

Завдання

1. Іванов, маючи умисел на вчинення таємного викрадення чужого майна, вночі проник до квартири Савченко. Перебуваючи в квартирі, він став шукати гроші та коштовності, але не знайшов. Тоді Іванов викрав з одержної шафи пальто вартістю 3000 грн. та шкіряну валізу. Валізу він не відкривав, тому що не хотів гаяти часу і боявся, що його можуть побачити та затримати. З викраденим майном Іванов направився до себе додому. Відкривши валізу, він побачив, що в ній знаходилися гроші у сумі 10000 грн., пакет з наркотичною речовиною (марихуана) вагою 600 гр., та пістолет «ТТ». Через тиждень Іванов збув 300 грамів марихуани Петренко, після чого був затриманий працівниками міліції. При обшуку в його квартирі були знайдені викрадені ним з квартири Савченка наркотики та пістолет, а гроші він вже встиг витратити.

Проведіть юридичний аналіз суб'єктивної сторони вчинених Івановим злочинів.

2. Ветров перебував в гостях у родини Коржових. Скориставшись моментом, коли Коржов вийшов з квартири в сарай, Ветров став чіплятися до його дружини, зривати з неї одяг та цілувати. Коржова прохала Ветрова припинити свої дії, захищалася. Коли Коржов зайшов до кімнати і побачив, що Ветров чіпляється до його дружини, він схопив Ветрова і відштовхнув від своєї дружини. Від поштовху Ветров впав на підлогу і Коржов наніс йому один удар в живіт, чим спричинив тяжке тілесне ушкодження. На досудовому слідстві Коржов пояснював, що наносити тяжкі тілесні ушкодження Ветрову він не бажав, і був ображений його діями та хотів захистити дружину.

Проведіть аналіз психічного ставлення Ветрова до вчинених ним дій та їх суспільно небезпечних наслідків.

3. Воловіна, яка працювала тренером з плавання в басейні, дала групі новачків – учням молодших класів – завдання і простежила, як вони зі спеціальними дощечками в руках спускалися до басейну. Потім вона на порушення встановлених правил проведення тренування новачків підійшла до колеги по роботі, випустивши з поля зору свою групу. Раптом почулися голосні крики дітей, які кликали на допомогу. Кинувшись у воду, один з тренерів підняв з дна басейну дівчинку з групи Воловіної. Після надання першої допомоги дитину негайно було доставлено до реанімаційного відділення лікарні. Однак врятувати її не вдалося.

Проведіть аналіз психічного ставлення Воловіної до вчинених нею дій та їх суспільно небезпечних наслідків.

4. Касир магазину Дудка їхала в кабіні вантажної автомашини до міста, маючи в портфелі 86000 грн., які слід було здати до банку. По дорозі у автомашини лопнула шина і водій почав її ремонтувати, а Дудка, вийшовши з машини, сіла на траву на узбіччі дороги. Після того, як машина була відремонтована, Дудка поїхала далі. Від'їхавши від місця ремонту близько 10 км, вона згадала, що забула в траві портфель з грошима магазину. Повернувшись до місця ремонту машини, Дудка портфеля не виявила.

Охарактеризуйте суб'єктивну сторону поведінки Дудки.

Кваліфікація злочину за ознаками суб'єкта злочину

Завдання

1. 18 січня 14-річний Сіверцев та 13-річний Карась святкували день народження останнього (йому виповнилося 14 років). Вони вживали алкогольні напої, веселилися й танцювали. Потім їм стало нудно вдома, а тому хлопці вирішили піти на дискотеку. Близько 21:00 по дорозі на дискотеку вони зустріли своїх однокласників Мамута та Коркіна, які поверталися додому. Карась запропонував Мамуту та Коркіну випити горілки та потім піти разом на дискотеку святкувати його день народження, однак хлопці відмовились, мотивуючи тим, що не вживають спиртних напоїв і на дискотеку сьогодні йти не хочуть. Тоді Карась вдарив Коркіна пляшкою горілки, яку тримав в руці по голові. Коли останній впав, Мамут підбіг до Карася щоб захистити друга, але теж отримав три удари по голові, в результаті яких втратив свідомість. В цей час Сіверцев бив Коркіна в живіт та груди, а потім забрав у нього мобільний телефон та гаманець.

Визначте ознаки суб'єкта злочинів, які було вчинено Сіверцевим та Карасем. З якого моменту необхідно вважати Карася таким, що досяг 14 років?

2. Собовенка було притягнуто до кримінальної відповідальності за зґвалтування Ромашової. Однак, після вчинення злочину він захворів на психічну хворобу. За висновком судово-психіатричної експертизи суд звільнив Собовенку від кримінальної відповідальності за вчинений злочин і застосував до нього примусові заходи медичного характеру в психіатричній лікарні з суворим наглядом.

Ознайомтеся з диспозицією ст. 19 КК України та визначте, чи правильне рішення прийняв суд? Чи може Собовенко відбувати покарання після його одужання?

3. Шаповаленка було засуджено до п'яти років позбавлення волі за вчинення крадіжки, поєднаної з проникненням у житло потерпілого. Відбувши два роки покарання, він захворів на психічне захворювання, в результаті чого не зміг далі відбувати покарання, а тому був направлений до психіатричної лікарні на лікування. Пробувши 2 роки у

психіатричній лікарні, Шаповаленко вилікувався і був направлений для відбування невідбутої частини покарання.

Чи правильне рішення прийняв суд?

4. Тобакіна було затримано за хуліганські дії, вчинені ним в нетверезому стані на пероні вокзалу. Судово-психіатрична експертиза, призначена органами слідства у зв'язку з тим, що раніше Тобакін підлягав лікуванню в психіатричних лікувальних закладах, встановила, що діяння він вчинив у стані сп'яніння, що мало патологічний характер.

Чи підлягає Тобакін кримінальній відповідальності за вчинення суспільно небезпечної дії?

Кваліфікація незакінченого злочину

Завдання

1. Мартиненко, розпиваючи спиртні напої з Іванкіною, запропонував їй вступити з ним в статевий зв'язок, на що отримав відмову. Розсердившись, Мартиненко почав зривати одяг з дівчини та декілька разів вдарив її, намагаючись подолати опір. Однак, дівчині вдалося вирватися, вона вибігла з кімнати, закривши за собою входні двері, зачинивши всередині Мартиненка. В результаті чого він був затриманий співробітниками поліції.

На якій стадії було припинено даний злочин? Як необхідно кваліфікувати дії Мартиненка? Як би вирішувалося питання про кримінальну відповідальність, якби на вмовляння дівчини Мартиненко сам припинив гвалтувати її?

2. Винокуров дізнався, що в кюветі біля залізничної колії його друзі гвалтують жінку, що перебуває у стані сп'яніння. Він також пішов туди, щоб вступити з нею в статевий зв'язок, але був затриманий співробітниками міліції. «Якби мене не затримали, я б вступив із жінкою у статевий зв'язок», – заявив він. Винокурова було засуджено судом першої інстанції за готування до зґвалтування. Апеляційний суд прийняв рішення про звільнення Винокурова від кримінальної відповідальності, оскільки його дії є лише виявом наміру.

Чи правильне рішення прийняв апеляційний суд? Обґрунтуйте свою відповідь.

3. З метою заволодіння квартирою та майном свого чоловіка, який мав намір з нею розлучитися, Курочкіна вирішила його отруїти. З цією метою вона придбала у знайомій отруту, призначену для знищення пацюків, та підмішала її в їжу, якою пригощала свого чоловіка. Приймаючи отруту разом з їжею, Курочкін на протязі двох днів дуже погано себе почував, його постійно нудило. Ніяких інших наслідків не настало. Судово-медичною експертизою встановлено, що порошок був непридатним для отруєння людини.

Як кваліфікувати дії Курочкіної?

4. Кропивницький, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, скориставшись відсутністю сусідів, проник до їхнього будинку з метою викрадення грошей та майна. Знайшовши гроші в сумі 765 \$ США, а також деякі цінні речі, Кропивницький взяв їх. Однак, допивши чергову пляшку горілки, внаслідок сп'яніння прямо в квартирі сусідів заснув. У такому стані його й виявив власник будинку який через деякий час повернувся додому, і викликав працівників міліції.

Як кваліфікувати дії Кропивницького? Коли крадіжка вважається закінченим злочином?

Кваліфікація злочину, вчиненого у співучасті

Завдання

1. Маючи потребу в грошах, Жуков запропонував Бойку вчинити крадіжку з квартири Степанової. Дочекавшись моменту, коли Степанова пішла на роботу, Жуков та Бойко відкрили двері та проникли в квартиру. Перебуваючи в квартирі вони стали складати майно в сумки. В цей час в квартиру увійшла Степанова, та побачивши Жукова і Бойка, стала кричати та звати на допомогу. Жуков та Бойко підбігли до Степанової, збили з ніг та стали бити її ногами, чим спричинили тяжкі тілесні ушкодження. Після того, як Степанова знепритомніла, Бойко затягнув її до кімнати та звалтував її. Заволодівши майном потерпілої, Жуков і Бойко покинули місце злочину.

Вирішіть питання про відповідальність Жукова та Бойка та кваліфікуйте їх дії. Визначте форму співучасті та види співучасників. Чи можна в даному випадку говорити про ексцес виконавця?

2. Петренко запропонував Ляхову вчинити крадіжку з квартири Шмакова та розповів, де в квартирі заховані гроші та коштовності. Під час вчинення крадіжки Ляхов був затриманий працівниками поліції. Як з'ясувалося пізніше, Петренко маючи намір помститися Ляхову, після того, як запропонував йому вчинити крадіжку, повідомив про те, що Ляхов збирається вчинити крадіжку правоохоронним органам.

Вирішіть питання про відповідальність Ляхова та Петренко та кваліфікуйте їх дії.

3. До Леонова, який ремонтував власний автомобіль, підійшли Лузан та Березняк і запитали, чи не купить він у них за ціною вдвічі нижчою, ніж в магазині, колеса для автомобіля, на що Леонов погодився. Лузан та Березняк на сусідній вулиці вночі зняли четверо коліс з автомобіля Осипова, а наступного дня принесли їх Леонову, одержавши обумовлену суму грошей. Про те, що колеса крадені Леонов не знав.

*Вирішіть питання про відповідальність Леонова, Лузана та Березняка? Кваліфікуйте дії злочинців. **Варіант 2.** Коли Лузан та Березняк запропонували Леонову придбати колеса, вони повідомили йому, що ці колеса викрадуть у Осипова. На що Леонов погодився.*

4. Зарубін вкрав на комбінаті два рулони тканини, перекинув їх через огорожу і сховав біля залізничної колії у кюветі. Потім він пішов додому, запропонував своєму сусідові Сватикову допомогти йому перевезти тканину додому. Той взяв санчата і разом із Зарубіним пішов по тканину. Після того, як злочинці забрали рулони з тканиною, вони відвезли їх до знайомого кравця Дудорова, який і придбав викрадене. Зарубін та Сватиков повідомили Дудорову, що тканина крадена, на що останній відповів: «Чи мені не все одно де купляти». *Вирішіть питання про відповідальність Зарубіна, Сватикова та Дудорова?*

5. Стайкіна, яка працювала вантажником зерна, що перевозилося з току на склад,

запропонувала Трошкіній та Петуховій вкрати його. Коли вони від цього відмовились, Стайкіна сама насипала зерно в мішки і скинула їх по дорозі в траву. Після роботи Стайкіна пішла до місця, де скинула мішки з зерном, і, побачивши Петухову, яка їхала у своїх справах, попросила відвезти зерно до неї у двір, що й було зроблено.

Кваліфікуйте діяння Стайкіної, Петухової та Трошкіної.

Кваліфікація злочинів при їх множинності та при конкуренції кримінально-правових норм

Завдання

1. Давидова, працюючи начальником ЖЕО, за окрему плату оформляла прописку особам, які не мали на це права. В результаті цього вона отримала від Осипова, Калашнікової, Майстрова та Долота кошти у розмірі 400 \$ США. Судом дії Давидової кваліфіковано за ч. 4 ст. 368 КК як одержання неправомірної вигоди службовою особою повторно.

Ознайомтеся зі ст. 368 КК України та приміткою до неї. Чи є підстави вважати дії Давидової продовжуваним злочином? Чи правильно визначив суд кваліфікуючу ознаку одержання неправомірної вигоди службовою особою?

2. Маляренко, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, вночі розбив вікно продуктового магазину, зайшов усередину і взяв 7 пляшок горілки, 5 палок ковбаси, буханку хліба, 10 плиток шоколаду і вісім коробок з печивом. Все це він відніс до себе додому. Випивши вдома пляшку горілки, Маляренко повернувся до магазину, зайшов усередину, однак був затриманий працівниками міліції. На допиті він пояснив, що повернувся до магазину, оскільки вдома у нього виник намір забрати решту пляшок горілки, що там залишалися.

*Ознайомтеся зі ст. 185 КК України та приміткою до неї. Чи наявна в діях Маляренка множинність злочинів? Кваліфікуйте дії Маляренка. **Варіант 2.** На допиті Маляренко пояснив, що намір забрати всі пляшки з горілкою виник у нього одразу, але він вирішив реалізувати цей намір у два прийоми, адже не міг забрати все одразу.*

3. Інспектор оперативної частини Караченцев систематично проносив на територію кримінально-виконавчої установи спиртні напої, які продавав засудженим за цінами, що у два рази перевищували роздрібні. Усього впродовж трьох місяців Караченцев продав засудженим 10 пляшок горілки, отримавши від цього прибуток у розмірі 2000 грн.

Як необхідно вирішити питання про кримінальну відповідальність Караченцева? Скільки злочинів він вчинив? Кваліфікуйте дії Караченцева.

4. Чумак і Зеленін у нетверезому стані вирішили викрасти машину, щоб покататися на ній. З цією метою вони зайшли у двір будинку № 34 по вул. Університетській м. Черкас, і намагались завести мотор автомобіля «Волга», який належав гр. Пучко. Після того, як їм це не вдалося, Чумак та Зеленін здійснили спробу викрасти автомобіль «Москвич», який належав гр. Івашкову. Побачивши, що цю машину завести вони також не зможуть, вони пішли на бульвар Шевченка, де й були затримані працівниками поліції під час чергової спроби викрасти автомобіль «Форд», який належав Соколову.

Визначте скільки злочинів вчинили Чумак і Зеленін та кваліфікуйте їх дії. Чи можна вважати їх дії продовжуваними? Чим відрізняється повторність злочинів (як вид множинності) від продовжуваного злочину?

5. 50-річний Сакрелідзе розпивав спиртні напої зі своїми коханками – 45-річною

Саніною та 47-річною Петровою. Через деякий час Саніна та Петрова почали обговорювати якості чоловіків, говорити, що вони ані на що не здатні, працюють менше, ніж жінки, порівняно з молодими хлопцями «нічого собою не представляють у ліжку». Після цього вони почали нецензурно ображати Сакрелідзе і сказали, що той не задовольняє їх як чоловік. Така поведінка глибоко образила Сакрелідзе і він, схопивши зі столу ніж, накинувся на жінок і наніс їм декілька поранень у груди, від яких обидві померли. Через деякий час після вбивства Сакрелідзе зрозумів, що накоїв, і викликав поліцію.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Сакрелідзе.

6. Турницький, Мазур та Курко, які добре знали один одного, вирішили вчиняти розбійні напади на громадян. Для полегшення вчинення майбутніх злочинів вони запланували заволодіти вогнепальною зброєю. З цією метою ними був здійснений напад на двох патрульних поліцейських. В процесі боротьби співробітники поліції були вбиті нападниками, після чого Турницький та Мазур заволоділи вогнепальною зброєю патрульних, а Курко непомітно для інших співучасників забрав собі два мобільних телефона, що знайшов у кишенях поліцейських. Наступного дня всіх трьох було затримано поліцією.

Кваліфікуйте дії Турницького, Мазура та Курка.